

**UCHWAŁA NR XXIX/326/20
RADY MIASTA KĘDZIERZYN-KOŹLE**

z dnia 17 grudnia 2020 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji o odejście od pomocy rozdawniczej i przejście na pomoc warunkową poprzez zawieranie kontraktów socjalnych z osobami, które będą zobowiązywać się do wykonania wskazanych czynności

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713, z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle uchwała, co następuje:

§ 1. 1. W wyniku rozpatrzenia złożonej w dniu 29 września 2020 r. petycji o odejście od pomocy rozdawniczej i przejście na pomoc warunkową poprzez zawieranie kontraktów socjalnych z osobami, które będą zobowiązywać się do wykonania wskazanych czynności, Rada Miasta Kędzierzyn-Koźle nie znajduje przesłanek prawnych i faktycznych do rekomendowania organowi wykonawczemu gminy oraz dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu postulowanych w petycji rozwiązań.

2. Uzasadnienie prawne i faktyczne stanowiska wyrażonego w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miasta do przesłania uchwały podmiotowi wnoszącemu petycję wraz z uzasadnieniem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu na stronie podmiotowej Urzędu Miasta Kędzierzyn-Koźle w Biuletynie Informacji Publicznej.

Przewodniczący Rady Miasta
Kędzierzyn-Koźle

Ireneusz Wiśniewski

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 1378.

Uzasadnienie

1. Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), zwanej dalej „U.o.p.”, petycja może być złożona przez osobę fizyczną lub osobę prawną, zwaną dalej „podmiotem wnoszącym petycję”, do organu władzy publicznej, a także do organizacji lub instytucji społecznej w związku z wykonywanymi przez nią zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

Według art. 2 ust. 2 U.o.p. pkt 1, petycja może być złożona w interesie publicznym.

Stosownie do art. 2 ust. 3 U.o.p., przedmiotem petycji może być żądanie, w szczególności, zmiany przepisów prawa, podjęcia rozstrzygnięcia lub innego działania w sprawie dotyczącej podmiotu wnoszącego petycję, życia zbiorowego lub wartości wymagających szczególnej ochrony w imię dobra wspólnego, mieszczących się w zakresie zadań i kompetencji adresata petycji.

Stosownie do art. 4 ust. 1 U.o.p., petycję składa się w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W myśl art. 4 ust. 2 U.o.p., petycja powinna zawierać:

- 1) oznaczenie podmiotu wnoszącego petycję;
- 2) wskazanie siedziby podmiotu wnoszącego petycję oraz adresu do korespondencji;
- 3) oznaczenie adresata petycji;
- 4) wskazanie przedmiotu petycji.

Na podstawie art. 6 ust. 1 U.o.p., adresat petycji, który jest niewłaściwy do jej rozpatrzenia, przesyła ją niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od dnia jej złożenia, do podmiotu właściwego do rozpatrzenia petycji, zawiadamiając o tym równocześnie podmiot wnoszący petycję.

W oparciu o art. 10 ust. 1 U.o.p., petycja powinna być rozpatrzona bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia jej złożenia.

Zgodnie z art. 13 ust. 1 U.o.p., 1, podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia podmiot wnoszący petycję o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

W myśl art. 13 ust. 2 U.o.p., 1, sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

2.1. Zgodnie z art. 6 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507, z późn. zm.), zwanej dalej „U.o.p.s.”, użyte w ustawie określenie kontrakt socjalny oznacza pisemną umowę zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

2.2. W myśl art. 11 ust. 2 U.o.p.s., brak współdziałania świadczeniobiorcy z pracownikiem socjalnym w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej, w tym odmowa zawarcia kontraktu socjalnego lub niedotrzymywanie jego postanowień, mogą stanowić podstawę do ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczenia, odmowy przyznania świadczenia, uchylenia decyzji o przyznaniu świadczenia lub wstrzymania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 108 ust. 1-3 U.o.p.s.:

- 1) w celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny zatrudniony w ośrodku pomocy społecznej może zawrzeć kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną, w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;

- 2) w przypadku osób bezrobotnych podpisanie kontraktu socjalnego, w ramach którego są realizowane działania na rzecz wzmocnienia aktywności osoby bezrobotnej, może być dokonywane na podstawie skierowania powiatowego urzędu pracy na zasadach określonych w art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy;
- 3) za osobę, z którą zawarto kontrakt socjalny, o której mowa w ust. 2, ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę na ubezpieczenie zdrowotne na zasadach określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

II. Stan faktyczny

Na podstawie wyjaśnień Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kędzierzynie-Koźlu, zwanego dalej „MOPS”, złożonych na okoliczność rozpatrywania petycji, wskazać należy, iż:

- 1) jednym z nadrzędnych celów pomocy społecznej jest aktywizacja świadczeniobiorców, a pokonanie trudnych sytuacji życiowych beneficjentów pomocy społecznej uwarunkowane jest stopniem ich współdziałania z instytucjami udzielania wsparcia, wobec czego wyrazem tej współpracy jest kontrakt socjalny;
- 2) zawarcie kontraktu nie jest dla ośrodka pomocy społecznej obligatoryjną formą określenia sposobu współdziałania z podmiotem zwracającym się o pomoc;
- 3) celem kontraktu jest określenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów beneficjenta pomocy społecznej oraz wzmocnienie jego aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, a także może być również podstawą udzielenia świadczenia w postaci pracy socjalnej;
- 4) zawarcie kontraktu poprzedzone jest szeregiem czynności ustalających sytuację (życiową, rodzinną, dochodową, mieszkaniową, zdrowotną) przyszłej strony umowy, diagnozujących jej problemy, wyznaczających cele działania oraz dobierające metody i formy pomocy;
- 5) nieodzownym elementem poprzedzającym zawarcie kontraktu socjalnego jest ocena zdolności osoby lub rodziny do współdziałania i jej determinacji w uzyskaniu życiowej samodzielności, a ustalenie treści kontraktu stanowi wypadkową negocjacji w zakresie przyjęcia pewnych reguł, które mają zmotywować świadczeniobiorcę i wyeliminować jej postawę roszczeniową;
- 6) niedotrzymanie ustaleń objętych kontraktem socjalnym przez wspomaganą osobę lub rodzinę może skutkować odmową udzielenia wsparcia, uchynieniem decyzji o przyznaniu świadczenia lub ograniczeniem bądź wstrzymaniem świadczeń pieniężnych; w przypadku odmowy przyznania albo ograniczenia wysokości lub rozmiaru świadczeń z pomocy społecznej uwzględnić należy sytuację osób będących na utrzymaniu osoby ubiegającej się o świadczenie lub z niego korzystającej;
- 7) w MOPS stosuje się kontrakt socjalny w procesie określenia sposobu współpracy z osobami zwracającymi się o pomoc (w 2018 roku zawarto 179 kontraktów, natomiast w 2019 roku zawarto 129 kontraktów);
- 8) kontrakt socjalny będzie w dalszym ciągu stosowany jako jedno z narzędzi motywowania klientów do współdziałania w poprawie sytuacji życiowej poprzez wykorzystanie własnych zasobów i możliwości.

III. Przedmiot petycji.

Petytor w piśmie złożonym w dniu 29 września 2020 r. zwrócił się o „odejście od pomocy rozdawniczej i przejście na pomoc warunkową”.

W ocenie petytora:

- 1) obecnie praktykowana pomoc społeczna jest nieefektywna, ponieważ wypłaca środki publiczne osobom spełniającym kryteria do uzyskania pomocy społecznej, ale nie likwiduje się przyczyny dla której powstała konieczność udzielenia pomocy;
- 2) świadczona pomoc jest wypłacana ze środków zebranych od pracujących i przekazywana bezwarunkowo niepracującym, a pracujący nie otrzymują wynagrodzenia bezwarunkowo tylko warunkowo, czyli wskutek świadczenia pracy na rzecz pracodawcy;
- 3) na podstawie U.o.p.s. gminne ośrodki pomocy społecznej nie muszą zawierać kontraktów socjalnych, kto uprawniony do pomocy społecznej odmówi podpisania kontraktu socjalnego lub go podpisze, ale nie będzie wykonywał jego postanowień, może być pozbawiony pomocy społecznej;

4) w celu wykluczenia społecznego, z osobami wnoszącymi i uprawnionymi do pomocy społecznej można zawierać kontrakty socjalne, które będą zobowiązywały wzmiankowanych do wykonania wskazanych czynności, np. sprzątanie miejsc publicznych; ich częstotliwość i czas trwania byłby uzależniony od wysokości naliczonego świadczenia.

IV. Ocena przedmiotu petycji w świetle stanu prawnego i faktycznego.

W świetle dokonanej analizy stanu prawnego i faktycznego, aktualnie nie znajduje się przesłanek prawnych lub faktycznych do rekomendowania postulowanego w petycji zawierania kontraktów socjalnych z osobami spełniającymi ustawowe kryteria do uzyskania pomocy społecznej wyłącznie na wskazanych przez petytora warunkach stanowiących jeden z dopuszczalnych rodzajów zobowiązań przyjmowanych przez świadczeniobiorców w myśl U.o.p.s.